

Присяжнюк В. П., к.ю.н.,
Департамент правової та законопроектної роботи,
Міністерство агропромислової політики і продовольства, м. Київ, Україна

РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ФІТОСАНІТАРНОМУ КОНТРОЛЮ

Перевезення вантажів, які підлягають фітосанітарному контролю є особливим напрямком правового регулювання, що забезпечує як життя та здоров'я людей так і продовольчу безпеку України. Регулювання цих правовідносин здійснюється на основі «Правил перевезення вантажів, які підлягають фітосанітарному контролю», що затверджені наказом Міністерства транспорту України від 21 листопада 2000 р. N 644. Здебільшого вони є імперативними, оскільки, ще раз наголошуємо, стосуються життя і здоров'я людини, стану довкілля, а якщо йдеться про експорт сільськогосподарської продукції, то і експортного потенціалу держави.

Насамперед, відповідно до Закону України «Про карантин рослин» та Статуту Державної служби з карантину рослин України перевезення підкарантинних вантажів (додаток 1), які можуть бути переносниками карантинних шкідників, хвороб рослин та бур'янів із господарств, населених пунктів, районів, областей та АРК, на території яких уведено карантинні обмеження або оголошено карантин, проводиться тільки за умови пред'явлення відправником карантинного сертифіката, який видається місцевою Державною інспекцією з карантину рослин, у зоні діяльності якої перебуває відправник.

Після отримання від органу державної виконавчої влади офіційного повідомлення про оголошення карантину або введення карантинних обмежень на вивіз підконтрольних карантину вантажів залізниця повинна негайно сповістити про це телеграмою інші залізниці та станції. На залізничних станціях, на всіх пунктах приймання вантажів вивішуються оголошення, в яких указується, які види підкарантинних матеріалів не приймаються до перевезення без карантинного сертифіката.

Сам карантинний сертифікат видається в паперовому вигляді на партію підкарантинного матеріалу (вантажу). Партія – це кількість однорідного матеріалу, призначена для перевезення в одному транспортному засобі й посвідчена одним документом. Зауважимо, що при оптовій торгівлі не завжди йдеться про партію товару як частину виконання загального зобов'язання.

У разі оформлення перевізного документа в електронному вигляді (із накладенням електронного цифрового підпису) копія карантинного сертифіката (виготовлена за допомогою сканера тощо) додається в електронному вигляді. При цьому перший примірник карантинного сертифіката направляється відправником безпосередньо одержувачу. Вантаж за карантинним сертифікатом

без підпису та печатки, з виправленнями, а також, якщо найменування вантажу в ньому не відповідає фактично пред'явленому, до перевезення не приймається. Також не приймається до перевезення вантаж, якщо термін дії карантинного сертифіката не менший терміну доставки вантажу.

Слід мати на увазі, що перевезення підкарантинних вантажів допускаються тільки на ті станції та на адресу тих одержувачів, які вказані в карантинному сертифікаті. Переадресування підкарантинних вантажів під час перевезення або на станції призначення можливе тільки після узгодження з місцевою карантинною інспекцією, видачі нею нових карантинних сертифікатів та надання їх станції. Така вимога є імперативною.

Особливо врегульовані перевезення підкарантинних та підконтрольних матеріалів (борошно, свіжі плоди, овочі, фрукти, картоплю, насіннєвий та посадковий матеріал тощо) та інші вантажі, вказані в додатку 1 при їх експорті.

Так переміщення підкарантинних вантажів з інших держав через державний кордон України допускається тільки при наявності на прикордонних передаточних станціях карантинного дозволу (додаток 3) на ввезення або транзит підкарантинних матеріалів (вантажів), виданого Головною державною інспекцією з карантину рослин України (далі – Укрголовдержкарантин) та фітосанітарного сертифіката, виданого державними органами з карантину та захисту рослин країни-експортера.

Для отримання карантинного дозволу на імпорт (транзит) підкарантинних вантажів, одержувачі або експедитори повинні не пізніше ніж за 5 діб до ввезення або здійснення транзиту подати письмову заяву до Укрголовдержкарантину на його оформлення. Фітосанітарний сертифікат додається до перевізних документів, що супроводжують підкарантинний матеріал (вантаж). Ввезення підкарантинних матеріалів з країн, що не мають державних органів з карантину і захисту рослин, дозволяється без фітосанітарного сертифіката з попереднім оформленням карантинного дозволу на імпорт Укрголовдержкарантином.

Переміщення підкарантинних вантажів через державний кордон України здійснюється через ті прикордонні пункти (станції), які вказані в карантинному дозволі на імпорт (транзит).

Водночас допускається ввезення в Україну з інших держав без узгодження з Укрголовдержкарантином і без карантинного дозволу на імпорт (транзит), але з проведенням фітосанітарного контролю в пункті перетинання державного кордону: переробленої рисової соломки, ворсувальних шишок, хни, басми, художньо-декоративних та технічних виробів з деревини (деревинно-волокнистих плит, деревинно-стружкових плит, паркетної фрези, заготовок для ящиків тарі), мішкотари і контейнерів з країн, вільних від комах роду Трогодерма; свіжих овочів та фруктів (крім картоплі); борошна та виро-

бів з нього до 1000 одиниць у дрібній розфасовці, сумарною масою до 1000 кг, макухи, кави меленої у вакуумній упаковці, какао-порошку, тютюнових виробів, кондитерських виробів; продукції рослинного походження, яка вільна від карантинних об'єктів та передбачена для харчування в дорозі обслуговуючого персоналу всіх видів транспорту; зрізу живих квітів у обмеженій кількості для приватних осіб з країн, вільних від західного квіткового трипсу (*Frankliniella occidentalis*), пальмового трипсу (*Trips palmi*), шерстистої білокрилки (*Aleurothrixus floccosus*), чорної цитрусової білокрилки (*Aleurocanthus wolgum*), цитрусової білокрилки (*Dialeuroides citri*), південно-американської мінувальної мухи (*Liriomyza huidobrensis*), американського конюшинового мінера (*Liriomyza trifolii*), південно-африканської гвоздикової листовійки (*Epichoristodes acerbella*) (крім хризантем).

При надходженні з-за кордону на прикордонні станції підкарантинних матеріалів (вантажів) працівники станції повинні: негайно повідомити карантинну інспекцію про прибуття підкарантинних вантажів незалежно від їх кількості та призначення; пред'явити карантинній інспекції для огляду документи на підкарантинні вантажі; не допускати накопичення на території станцій імпорتنих підкарантинних вантажів, які заражені карантинними організмами; не допускати розкриття вагонів, контейнерів, окремих упаковок з підкарантинними вантажами, які прибули з-за кордону, без дозволу карантинної інспекції.

Фітосанітарний контроль вагонів з підкарантинними вантажами на прикордонних станціях проводиться в пунктах перевантаження цих вантажів негайно після подачі вагонів під перевантаження, а перевантаження вагонів – тільки з дозволу карантинного інспектора. Операції з карантинного огляду проводяться в терміни, передбачені технологічним процесом станції.

Безумовне виконання вказаних та інших правил забезпечує життя та здоров'я людей і безпеку довкілля.

УДК 347.440 (043.2)

Резніченко С. В., к.ю.н., професор,
Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА АУТСОРТИНГУ

Аутсорсинг як явище існує давно. Але свій розвиток він отримав у середині 20-го століття. Підприємства розвинених країн світу широко застосовують принцип Філіпа Котлера, який закликав: «Передоручайте іншим те, що вони зроблять простіше і дешевше [1]. Сфера застосування аутсорсингу: ринок ІТ-аутсорсингу, армія, банківська справа, бухгалтерія, маркетинг, логістика, управління кадрами і впровадження різноманітних